

Legea nr.500 publicata in M.Of. nr. 597 din: 13.08.2002

Rectificari:

Republicari:

Parlamentul Romaniei

Lege nr. 500
din 11 iulie 2002
privind finantele publice

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 597 din 13 august 2002

Parlamentul Romaniei adopta prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Obiectul legii

Art. 1. - (1) Prezenta lege stabileste principiile, cadrul general si procedurile privind formarea, administrarea, angajarea si utilizarea fondurilor publice, precum si responsabilitatile institutiilor publice implicate in procesul bugetar.

(2) Dispozitiile prezentei legi se aplica in domeniul elaborarii, aprobarii, executarii si raportarii:

- a) bugetului de stat;
- b) bugetului asigurarilor sociale de stat;
- c) bugetelor fondurilor speciale;
- d) bugetului trezoreriei statului;
- e) bugetelor institutiilor publice autonome;
- f) bugetelor institutiilor publice finantate integral sau partial din bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat si bugetele fondurilor speciale, dupa caz;
- g) bugetelor institutiilor publice finantate integral din venituri proprii;
- h) bugetului fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat si ale caror rambursare, dobanzi si alte costuri se asigura

din fonduri publice;

i) bugetului fondurilor externe nerambursabile.

Definitii

Art. 2. - In intelesul prezentei legi, termenii si expresiile de mai jos se definesc dupa cum urmeaza:

1. an bugetar - anul financiar pentru care se aproba bugetul; anul bugetar este anul calendaristic care incepe la data de 1 ianuarie si se incheie la data de 31 decembrie;

2. angajament bugetar - orice act prin care o autoritate competenta, potrivit legii, afecteaza fonduri publice unei anumite destinatii, in limita creditelor bugetare aprobate;

3. angajament legal - faza in procesul executiei bugetare reprezentand orice act juridic din care rezulta sau ar putea rezulta o obligatie pe seama fondurilor publice;

4. articol bugetar - subdiviziune a clasificatiei cheltuielilor bugetare, determinata in functie de caracterul economic al operatiunilor in care acestea se concretizeaza si care desemneaza natura unei cheltuieli, indiferent de actiunea la care se refera;

5. autorizare bugetara - aprobare data ordonatorilor de credite de a angaja si/sau de a efectua plati, intr-o perioada data, in limita creditelor bugetare aprobate;

6. buget - document prin care sunt prevazute si aprobate in fiecare an veniturile si cheltuielile sau, dupa caz, numai cheltuielile, in functie de sistemul de finantare a institutiilor publice;

7. buget general consolidat - ansamblul bugetelor, componente ale sistemului bugetar, agregate si consolidate pentru a forma un intreg;

8. cheltuieli bugetare - sumele aprobate in bugetele prevazute la art. 1 alin. (2), in limitele si potrivit destinatiilor stabilite prin bugetele respective;

9. clasificatie bugetara - gruparea veniturilor si cheltuielilor bugetare intr-o ordine obligatorie si dupa criteriile unitare;

10. clasificatie economica - gruparea cheltuielilor dupa natura si efectul lor economic;

11. clasificatie functionala - gruparea cheltuielilor dupa destinatia lor pentru a evalua alocarea fondurilor publice unor activitati sau obiective care definesc necesitatile publice;

12. contabil - denumire generica pentru persoana si/sau persoanele care lucreaza in compartimentul financiar-contabil, care verifica documentele justificative si intocmesc instrumentele de plata a cheltuielilor efectuate pe seama fondurilor publice;

13. compartimentul financiar-contabil - structura organizatorica din

cadrul institutiei publice, in care este organizata executia bugetara (serviciu, birou, compartiment);

14. credite destinate unor actiuni multianuale - sume alocate unor programe, proiecte, subproiecte, obiective si altele asemenea, care se desfasoara pe o perioada mai mare de un an si dau loc la credite de angajament si credite bugetare;

15. credit de angajament - limita maxima a cheltuielilor ce pot fi angajate, in timpul exercitiului bugetar, in limitele aprobate;

16. credit bugetar - suma aprobata prin buget, reprezentand limita maxima pana la care se pot ordona si efectua plati in cursul anului bugetar pentru angajamentele contractate in cursul exercitiului bugetar si/sau din exercitii anterioare pentru actiuni multianuale, respectiv se pot angaja, ordona si efectua plati din buget pentru celelalte actiuni;

17. cofinantare - finantarea unui program, proiect, subproiect, obiectiv si altele asemenea, partial prin credite bugetare, partial prin finantarea provenita din surse externe;

18. consolidare - operatiunea de eliminare a transferurilor de sume dintre doua bugete componente ale bugetului general consolidat, in vederea evitarii dublei evidentieri a acestora;

19. contributie - prelevare obligatorie a unei parti din veniturile persoanelor fizice si juridice, cu sau fara posibilitatea obtinerii unei contraprestatii;

20. deficit bugetar - parte a cheltuielilor bugetare ce depaseste veniturile bugetare intr-un an bugetar;

21. deschidere de credite bugetare - aprobare comunicata ordonatorului principal de credite de catre Ministerul Finantelor Publice prin trezoreria statului, in limita careia se pot efectua repartizari de credite bugetare si plati;

22. donatie - fonduri banesti sau bunuri materiale primite de o institutie publica de la o persoana juridica sau fizica cu titlu nerambursabil si fara contraprestatie;

23. excedent bugetar - parte a veniturilor bugetare ce depaseste cheltuielile bugetare intr-un an bugetar;

24. executie bugetara - activitatea de incasare a veniturilor bugetare si de efectuare a platii cheltuielilor aprobate prin buget;

25. executia de casa a bugetului - complex de operatiuni care se refera la incasarea veniturilor si plata cheltuielilor bugetare;

26. exercitiu bugetar - perioada egala cu anul bugetar pentru care se elaboreaza, se aproba, se executa si se raporteaza bugetul;

27. fonduri publice - sume alocate din bugetele prevazute la art. 1 alin. (2);

28. fonduri speciale - venituri publice constituite prin legi speciale prin

care se stabilesc si destinatiile acestora;

29. impozit - prelevare obligatorie, fara contraprestatie si nerambursabila, efectuata de catre administratia publica pentru satisfacerea necesitatilor de interes general;

30. institutii publice - denumire generica ce include Parlamentul, Administratia Prezidentiala, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administratiei publice, alte autoritati publice, institutiile publice autonome, precum si institutiile din subordinea acestora, indiferent de modul de finantare a acestora;

31. lege bugetara anuala - lege care prevede si autorizeaza pentru fiecare an bugetar veniturile si cheltuielile bugetare, precum si reglementari specifice exercitiului bugetar;

32. lege de rectificare - lege care modifica in cursul exercitiului bugetar legea bugetara anuala;

33. lichidarea cheltuielilor - faza in procesul executiei bugetare in care se verifica existenta angajamentelor, se determina sau se verifica realitatea sumei datorate, se verifica conditiile de exigibilitate ale angajamentului, pe baza documentelor justificative care sa ateste operatiunile respective;

34. ordonantarea cheltuielilor - faza in procesul executiei bugetare in care se confirma ca livrarile de bunuri si de servicii au fost efectuate sau alte creante au fost verificate si ca plata poate fi realizata;

35. plata cheltuielilor - faza in procesul executiei bugetare reprezentand actul final prin care institutia publica achita obligatiile sale fata de terti;

36. proces bugetar - etape consecutive de elaborare, aprobare, executare, control si raportare ale bugetului, care se incheie cu aprobarea contului general de executie a acestuia;

37. program - o actiune sau un ansamblu coerent de actiuni ce se refera la acelasi ordonator principal de credite, proiectate pentru a realiza un obiectiv sau un set de obiective definite si pentru care sunt stabiliti indicatori de program care sa evalueze rezultatele ce vor fi obtinute, in limitele de finantare aprobate;

38. sistem bugetar - sistem unitar de bugete care cuprinde bugetele prevazute la art. 1 alin. (2) si bugetele locale;

39. seful compartimentului financiar-contabil - persoana care ocupa functia de conducere a compartimentului financiar-contabil si care raspunde de activitatea de incasare a veniturilor si de plata a cheltuielilor sau, dupa caz, una dintre persoanele care indeplineste aceste atributii in cadrul unei institutii publice care nu are in structura sa un compartiment financiar-contabil sau persoana care indeplineste aceste atributii pe baza de contract, in conditiile legii;

40. taxa - suma platita de o persoana fizica sau juridica, de regula, pentru serviciile prestate acesteia de catre un agent economic, o institutie

publica sau un serviciu public;

41. varsamant - modalitate de stingere a obligatiei legale, prin virarea unei sume de bani, efectuata de un agent economic sau de o institutie publica ori financiara;

42. venituri bugetare - resursele banesti care se cuvin bugetelor prevazute la art. 1 alin. (2), in baza unor prevederi legale, formate din impozite, taxe, contributii si alte varsaminte;

43. virare de credite bugetare - operatiune prin care se diminueaza creditul bugetar de la o subdiviziune a clasificatiei bugetare care prezinta disponibilitati si se majoreaza corespunzator o alta subdiviziune la care fondurile sunt insuficiente, cu respectarea dispozitiilor legale de efectuare a operatiunilor respective.

Veniturile si cheltuielile bugetare

Art. 3. - (1) Veniturile si cheltuielile sistemului bugetar, cumulate la nivel national, alcatuiesc veniturile bugetare totale, respectiv cheltuielile bugetare totale care, dupa consolidare, prin eliminarea transferurilor dintre bugete, vor evidentia dimensiunile efortului financiar public pe anul respectiv, starea de echilibru sau dezechilibru, dupa caz.

(2) Creditele bugetare aprobate se utilizeaza pentru finantarea functiilor administratiei publice, programelor, actiunilor, obiectivelor si sarcinilor prioritare, potrivit scopurilor prevazute in legi si alte reglementari, si vor fi angajate si folosite in stricta corelare cu gradul previzionat de incasare a veniturilor bugetare.

Autorizarea bugetara/Angajamentele multianuale

Art. 4. - (1) Legea bugetara anuala prevede si autorizeaza, pentru anul bugetar, veniturile si cheltuielile bugetare, precum si reglementari specifice exercitiului bugetar.

(2) Sumele aprobate, la partea de cheltuieli, prin bugetele prevazute la art. 1 alin. (2), in cadrul carora se angajeaza, se ordonanteaza si se efectueaza plati, reprezinta limite maxime care nu pot fi depasite.

(3) Angajarea cheltuielilor din aceste bugete se face numai in limita creditelor bugetare aprobate.

(4) Angajarea si utilizarea creditelor bugetare in alte scopuri decat cele aprobate atrag raspunderea celor vinovati, in conditiile legii.

(5) Pentru actiunile multianuale se inscriu in buget, distinct, creditele de angajament si creditele bugetare.

(6) In vederea realizarii actiunilor multianuale ordonatorii de credite incheie angajamente legale, in limita creditelor de angajament aprobate prin buget pentru anul bugetar respectiv.

Legile bugetare anuale

Art. 5. - In cadrul legilor bugetare anuale se includ urmatoarele:

- a) legea bugetului de stat, legea de rectificare a bugetului de stat;
- b) legea bugetului asigurarilor sociale de stat, legea de rectificare a bugetului asigurarilor sociale de stat.

Legile de rectificare

Art. 6. - Legile bugetare anuale pot fi modificate in cursul exercitiului bugetar prin legi de rectificare, elaborate cel mai tarziu pana la data de 30 noiembrie. Legilor de rectificare li se vor aplica aceleasi proceduri ca si legilor bugetare anuale initiale, cu exceptia termenelor din calendarul bugetar.

Legile privind contul general anual de executie

Art. 7. - Rezultatele fiecarui exercitiu bugetar se aproba prin:

- a) legea privind contul general anual de executie a bugetului de stat;
- b) legea privind contul general anual de executie a bugetului asigurarilor sociale de stat.

CAPITOLUL II

Principii, reguli si responsabilitati

SECTIUNEA 1

Principii si reguli bugetare

Principiul universalitatii

Art. 8. - (1) Veniturile si cheltuielile se includ in buget in totalitate, in sume brute.

(2) Veniturile bugetare nu pot fi afectate direct unei cheltuieli bugetare anume, cu exceptia donatiilor si sponsorizarilor, care au stabilite destinatii distincte.

Principiul publicitatii

Art. 9. - Sistemul bugetar este deschis si transparent, acestea realizandu-se prin:

- a) dezbaterea publica a proiectelor de buget, cu prilejul aprobarii acestora;

b) dezbaterea publica a conturilor generale anuale de executie a bugetelor, cu prilejul aprobarii acestora;

c) publicarea in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, a actelor normative de aprobare a bugetelor si conturilor anuale de executie a acestora;

d) mijloacele de informare in masa, pentru difuzarea informatiilor asupra continutului bugetului, exceptand informatiile si documentele nepublicabile, prevazute de lege.

Principiul unitatii

Art. 10. - (1) Veniturile si cheltuielile bugetare se inscriu intr-un singur document, pentru a se asigura utilizarea eficienta si monitorizarea fondurilor publice.

(2) Toate veniturile retinute si utilizate in sistem extrabugetar, sub diverse forme si denumiri, se introduc in bugetul de stat, urmand regulile si principiile acestui buget, cu exceptia celor prevazute la art. 62 alin. (1) lit. b) si c) si la art. 68, precum si a celor pentru constituirea, potrivit legii, a fondurilor de stimulare a personalului.

(3) Veniturile si cheltuielile Fondului special pentru dezvoltarea sistemului energetic si ale Fondului special al drumurilor publice se introduc in bugetul de stat ca venituri si cheltuieli cu destinatie speciala, urmand regulile si principiile acestui buget.

(4) In vederea respectarii principiilor bugetare, in termen de 3 ani de la data intrarii in vigoare a prezentei legi Guvernul va propune Parlamentului modificarea actelor normative pentru desfiintarea veniturilor si cheltuielilor cu destinatie speciala incluse in bugetul de stat.

Principiul anualitatii

Art. 11. - (1) Veniturile si cheltuielile bugetare sunt aprobate prin lege pe o perioada de un an, care corespunde exercitiului bugetar.

(2) Toate operatiunile de incasari si plati efectuate in cursul unui an bugetar in contul unui buget apartin exercitiului corespunzator de executie a bugetului respectiv.

Principiul specializarii bugetare

Art. 12. - Veniturile si cheltuielile bugetare se inscriu si se aproba in buget pe surse de provenienta si, respectiv, pe categorii de cheltuieli, grupate dupa natura lor economica si destinatia acestora, potrivit clasificatiei bugetare.

Principiul unitatii monetare

Art. 13. - Toate operatiunile bugetare se exprima in moneda nationala.

Reguli privind cheltuielile bugetare

Art. 14. - (1) Cheltuielile bugetare au destinatie precisa si limitata si sunt determinate de autorizarile continute in legi specifice si in legile bugetare anuale.

(2) Nici o cheltuiala nu poate fi inscrisa in bugetele prevazute la art. 1 alin. (2) si nici angajata si efectuata din aceste bugete, daca nu exista baza legala pentru respectiva cheltuiala.

(3) Nici o cheltuiala din fonduri publice nu poate fi angajata, ordonanta si platita daca nu este aprobata potrivit legii si nu are prevederi bugetare.

Limite privind micșorarea veniturilor si majorarea cheltuielilor bugetare

Art. 15. - (1) In cazurile in care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative a caror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, initiatorii au obligatia sa prevada si mijloacele necesare pentru acoperirea minusului de venituri sau cresterea cheltuielilor. In acest scop initiatorii trebuie sa elaboreze, cu sprijinul Ministerului Finantelor Publice sau al altor institutii implicate, fisa financiara care insoteste expunerea de motive sau nota de fundamentare, dupa caz, si care va fi actualizata in concordanta cu eventualele modificari intervenite in proiectul de act normativ. In aceasta fisa se inscriu efectele financiare asupra bugetului general consolidat, care trebuie sa aiba in vedere:

a) schimbarile anticipate in veniturile si cheltuielile bugetare pentru urmatorii 5 ani;

b) esalonarea anuala a creditelor bugetare, in cazul actiunilor multianuale;

c) propuneri realiste in vederea acoperirii majorarii cheltuielilor;

d) propuneri realiste in vederea acoperirii minusului de venituri.

(2) Dupa depunerea proiectului legii bugetare anuale la Parlament pot fi aprobate acte normative numai in conditiile prevederilor alin. (1), dar cu precizarea surselor de acoperire a diminuarii veniturilor sau a majorarii cheltuielilor bugetare, aferente exercitiului bugetar pentru care s-a elaborat bugetul.

SECTIUNEA a 2-a

Competente si responsabilitati in procesul bugetar

Aprobarea bugetelor

Art. 16. - (1) Bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetele institutiilor publice autonome, bugetele creditelor externe contractate sau garantate de stat, bugetele fondurilor externe nerambursabile, bugetul trezoreriei statului si bugetele institutiilor publice se aproba astfel:

a) bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetele creditelor externe contractate sau garantate de stat si bugetele fondurilor externe nerambursabile, prin lege;

b) bugetele institutiilor publice autonome, de catre organele abilitate in acest scop prin legi speciale;

c) bugetele institutiilor publice finantate partial din bugetele prevazute la lit. a), prin lege, ca anexe la bugetele ordonatorilor principali de credite;

d) bugetele institutiilor publice finantate integral din bugetele prevazute la lit. a), de catre ordonatorul de credite ierarhic superior al acestora;

e) bugetele institutiilor publice care se finanteaza integral din venituri proprii, de catre organul de conducere al institutiei publice si cu acordul ordonatorului de credite ierarhic superior;

f) bugetul trezoreriei statului, prin hotarare a Guvernului.

(2) Bugetele prevazute la alin. (1) lit. d) si e) se aproba in termen de 15 zile de la data publicarii legii bugetare anuale sau a legii de rectificare in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Rolul Parlamentului

Art. 17. - (1) Parlamentul adopta legile bugetare anuale si legile de rectificare, elaborate de Guvern in contextul strategiei macroeconomice asumate de acesta.

(2) In cazul in care legile bugetare anuale, depuse in termen legal, nu au fost adoptate de catre Parlament pana cel tarziu la data de 15 decembrie a anului anterior anului la care se refera proiectul de buget, Guvernul va solicita Parlamentului aplicarea procedurii de urgenta.

(3) In timpul dezbaterilor nu pot fi aprobate amendamente la legile bugetare anuale, care determina majorarea nivelului deficitului bugetar.

(4) Parlamentul adopta legea contului general anual de executie.

Rolul Guvernului

Art. 18. - (1) Guvernul asigura realizarea politicii fiscal-bugetare, care ia in considerare perspectivele economice si prioritatile politice cuprinse in Programul de guvernare acceptat de Parlament.

(2) Guvernul asigura:

a) elaborarea raportului privind situatia macroeconomica pentru anul

bugetar respectiv si proiectia acesteia in urmatoorii 3 ani;

b) elaborarea proiectelor legilor bugetare anuale si transmiterea acestora spre adoptare Parlamentului, in cadrul termenului limita prevazut de prezenta lege;

c) exercitarea conducerii generale a activitatii executive in domeniul finantelor publice, scop in care examineaza periodic executia bugetara si stabileste masuri pentru mentinerea sau imbunatatirea echilibrului bugetar, dupa caz;

d) supunerea spre adoptare Parlamentului a proiectelor legilor de rectificare si a contului general anual de executie;

e) utilizarea fondului de rezerva bugetara si a fondului de interventie la dispozitia sa, pe baza de hotarari.

Rolul Ministerului Finantelor Publice

Art. 19. - In domeniul finantelor publice Ministerul Finantelor Publice are, in principal, urmatoarele atributii:

a) coordoneaza actiunile care sunt in responsabilitatea Guvernului cu privire la sistemul bugetar, si anume: pregatirea proiectelor legilor bugetare anuale, ale legilor de rectificare, precum si ale legilor privind aprobarea contului general anual de executie;

b) dispune masurile necesare pentru aplicarea politicii fiscal-bugetare;

c) emite norme metodologice privind elaborarea bugetelor si forma de prezentare a acestora;

d) emite norme metodologice, precizari si instructiuni prin care se stabilesc practicile si procedurile pentru incasarea veniturilor, angajarea, lichidarea, ordonantarea si plata cheltuielilor, controlul cheltuirii acestora, incheierea exercitiului bugetar anual, contabilizarea si raportarea;

e) solicita rapoarte si informatii oricaror institutii care gestioneaza fonduri publice;

f) aproba clasificatiile bugetare, precum si modificarile acestora;

g) analizeaza propunerile de buget in etapele de elaborare a bugetelor;

h) furnizeaza Parlamentului, la cererea acestuia, cu sprijinul ordonatorilor principali de credite, documentele care au stat la baza fundamentarii proiectelor legilor bugetare anuale;

i) asigura monitorizarea executiei bugetare, iar in cazul in care se constata abateri ale veniturilor si cheltuielilor de la nivelurile autorizate, propune Guvernului masuri pentru reglementarea situatiei;

j) avizeaza, in faza de proiect, acordurile, memorandumurile, protocoalele sau alte asemenea intelegeri incheiate cu partenerii externi, precum si proiectele de acte normative, care contin implicatii financiare;

k) stabileste continutul, forma de prezentare si structura programelor elaborate de ordonatorii principali de credite;

l) blocheaza sau reduce utilizarea unor credite bugetare constatate ca fiind fara temei legal sau fara justificare in bugetele ordonatorilor de credite;

m) dispune masurile necesare pentru administrarea si urmarirea modului de utilizare a fondurilor publice destinate cofinantarii in bani, rezultate din contributia financiara externa acordata Guvernului Romaniei;

n) colaboreaza cu Banca Nationala a Romaniei la elaborarea balantei de plati externe, a balantei creantelor si angajamentelor externe, a reglementarilor in domeniul monetar si valutar;

o) prezinta semestrial Guvernului si comisiilor pentru buget, finante si banci ale Parlamentului, impreuna cu Banca Nationala a Romaniei, informari asupra modului de realizare a balantei de plati externe si a balantei creantelor si angajamentelor externe si propune solutii de acoperire a deficitului sau de utilizare a excedentului din contul curent al balantei de plati externe;

p) participa, in numele statului, in tara si in strainatate, dupa caz, la tratative externe privind acordurile bilaterale si multilaterale de promovare si protejare a investitiilor si conventiile de evitare a dublei impuneri si combatere a evaziunii fiscale si, impreuna cu Banca Nationala a Romaniei, in probleme financiare, valutare si de plati;

r) indeplineste si alte atributii prevazute de dispozitiile legale.

Categorii de ordonatori de credite

Art. 20. - (1) Ordonatorii principali de credite sunt ministrii, conducatorii celorlalte organe de specialitate ale administratiei publice centrale, conducatorii altor autoritati publice si conducatorii institutiilor publice autonome.

(2) Ordonatorii principali de credite pot delega aceasta calitate inlocuitorilor de drept, secretarilor generali sau altor persoane imputernicite in acest scop. Prin actul de delegare ordonatorii principali de credite vor preciza limitele si conditiile delegarii.

(3) In cazurile prevazute de legi speciale ordonatorii principali de credite sunt secretarii generali sau persoanele desemnate prin aceste legi.

(4) Conducatorii institutiilor publice cu personalitate juridica din subordinea ordonatorilor principali de credite sunt ordonatori secundari sau tertii de credite, dupa caz.

Rolul ordonatorilor de credite

Art. 21. - (1) Ordonatorii principali de credite repartizeaza creditele bugetare aprobate, pentru bugetul propriu si pentru bugetele institutiilor

publice ierarhic inferioare, ai caror conducatori sunt ordonatori secundari sau tertiar de credite, dupa caz, in raport cu sarcinile acestora, potrivit legii.

(2) Ordonatorii secundari de credite repartizeaza creditele bugetare aprobate, potrivit alin. (1), pentru bugetul propriu si pentru bugetele institutiilor publice subordonate, ai caror conducatori sunt ordonatori tertiar de credite, in raport cu sarcinile acestora, potrivit legii.

(3) Ordonatorii tertiar de credite utilizeaza creditele bugetare ce le-au fost repartizate numai pentru realizarea sarcinilor institutiilor pe care le conduc, potrivit prevederilor din bugetele aprobate si in conditiile stabilite prin dispozitiile legale.

(4) Ordonatorii principali de credite vor repartiza, potrivit alin. (1), creditele bugetare, dupa retinerea a 10% din prevederile aprobate acestora, pentru asigurarea unei executii bugetare prudente, cu exceptia cheltuielilor de personal si a celor care decurg din obligatii internationale, care vor fi repartizate integral. Repartizarea sumelor retinute in proportie de 10% se face in semestrul al doilea, dupa examinarea de catre Guvern a executiei bugetare pe primul semestru.

(5) Toate institutiile publice trebuie sa aiba bugetul aprobat, potrivit prevederilor prezentei legi.

Responsabilitatile ordonatorilor de credite

Art. 22. - (1) Ordonatorii de credite au obligatia de a angaja si de a utiliza creditele bugetare numai in limita prevederilor si destinatiilor aprobate, pentru cheltuieli strict legate de activitatea institutiilor publice respective si cu respectarea dispozitiilor legale.

(2) Ordonatorii de credite raspund, potrivit legii, de:

a) angajarea, lichidarea si ordonantarea cheltuielilor in limita creditelor bugetare repartizate si aprobate potrivit prevederilor art. 21;

b) realizarea veniturilor;

c) angajarea si utilizarea creditelor bugetare pe baza bunei gestiuni financiare;

d) integritatea bunurilor incredintate institutiei pe care o conduc;

e) organizarea si tinerea la zi a contabilitatii si prezentarea la termen a situatiilor financiare asupra situatiei patrimoniului aflat in administrare si executiei bugetare;

f) organizarea sistemului de monitorizare a programului de achizitii publice si a programului de lucrari de investitii publice;

g) organizarea evidentei programelor, inclusiv a indicatorilor aferenti acestora;

h) organizarea si tinerea la zi a evidentei patrimoniului, conform prevederilor legale.

Controlul financiar preventiv si auditul intern

Art. 23. - Controlul financiar preventiv si auditul intern se exercita asupra tuturor operatiunilor care afecteaza fondurile publice si/sau patrimoniul public si sunt exercitate conform reglementarilor legale in domeniu.

Controlul financiar preventiv propriu

Art. 24. - (1) Angajarea, lichidarea si ordonantarea cheltuielilor din fonduri publice se aproba de ordonatorul de credite, iar plata acestora se efectueaza de catre contabil.

(2) Angajarea si ordonantarea cheltuielilor se efectueaza numai cu viza prealabila de control financiar preventiv propriu, potrivit dispozitiilor legale.

Controlul financiar preventiv delegat

Art. 25. - Controlul financiar preventiv delegat se exercita de Ministerul Finantelor Publice, conform legislatiei in domeniu.

CAPITOLUL III

Procesul bugetar

SECTIUNEA 1

Proceduri privind elaborarea bugetelor

Continutul legilor bugetare anuale

Art. 26. - Legile bugetare cuprind:

- a) la venituri, estimarile anului bugetar;
- b) la cheltuieli, creditele bugetare determinate de autorizarile continute in legi specifice, in structura functionala si economica a acestora;
- c) deficitul sau excedentul bugetar, dupa caz;
- d) reglementari specifice exercitiului bugetar.

Anexele legilor bugetare

Art. 27. - Anexele legilor bugetare cuprind:

- a) sintezele bugetelor prevazute la art. 16 alin. (1) lit. a);
- b) bugetele ordonatorilor principali de credite si anexele la acestea;

c) sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat si criteriile de repartizare a acestora;

d) alte anexe specifice.

Elaborarea bugetelor

Art. 28. - Proiectele legilor bugetare anuale si ale bugetelor se elaboreaza de catre Guvern, prin Ministerul Finantelor Publice, pe baza:

a) prognozelor indicatorilor macroeconomici si sociali pentru anul bugetar pentru care se elaboreaza proiectul de buget, precum si pentru urmatoorii 3 ani;

b) politicilor fiscale si bugetare;

c) prevederilor memorandumurilor de finantare, ale memorandumurilor de intelegere sau ale altor acorduri internationale cu organisme si institutii financiare internationale, semnate si/sau ratificate;

d) politicilor si strategiilor sectoriale, a prioritatilor stabilite in formularea propunerilor de buget, prezentate de ordonatorii principali de credite;

e) propunerilor de cheltuieli detaliate ale ordonatorilor principali de credite;

f) programelor intocmite de catre ordonatorii principali de credite in scopul finantarii unor actiuni sau ansamblu de actiuni, carora le sunt asociate obiective precise si indicatori de rezultate si de eficienta; programele sunt insotite de estimarea anuala a performantelor fiecarui program, care trebuie sa precizeze: actiunile, costurile asociate, obiectivele urmarite, rezultatele obtinute si estimate pentru anii urmasori, masurate prin indicatori precisi, a caror alegere este justificata;

g) propunerilor de sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, precum si de transferuri consolidabile pentru autoritatile administratiei publice locale;

h) posibilitatilor de finantare a deficitului bugetar.

Structura bugetelor

Art. 29. - (1) Veniturile si cheltuielile se grupeaza in buget pe baza clasificatiei bugetare.

(2) Veniturile sunt structurate pe capitole si subcapitole, iar cheltuielile pe parti, capitole, subcapitole, titluri, articole, precum si alineate, dupa caz.

(3) Cheltuielile prevazute in capitole si articole au destinatie precisa si limitata.

(4) Numarul de salariati, permanenti si temporari, si fondul salariilor de baza se aproba distinct, prin anexa la bugetul fiecarui ordonator principal de credite. Numarul de salariati aprobat fiecarei institutii publice nu poate fi

depasit.

(5) Cheltuielile de capital se cuprind la fiecare capitol bugetar, in conformitate cu creditele de angajament si duratele de realizare a investitiilor.

(6) Programele se aproba ca anexe la bugetele ordonatorilor principali de credite.

(7) Fondurile externe nerambursabile se cuprind in anexe la bugetele ordonatorilor principali de credite si se aproba o data cu acestea.

Fonduri la dispozitia Guvernului

Art. 30. - (1) In bugetul de stat se includ Fondul de rezerva bugetara la dispozitia Guvernului si Fondul de interventie la dispozitia Guvernului.

(2) Fondul de rezerva bugetara la dispozitia Guvernului se repartizeaza unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat si ai bugetelor locale, pe baza de hotarari ale Guvernului, pentru finantarea unor cheltuieli urgente sau neprevazute aparute in timpul exercitiului bugetar.

(3) Alocarea de sume din Fondul de rezerva bugetara la dispozitia Guvernului, pentru bugetele locale, se face prin majorarea sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat sau a transferurilor de la bugetul de stat catre bugetele locale pentru investitii finantate partial din imprumuturi externe, dupa caz.

(4) Fondul de interventie la dispozitia Guvernului se repartizeaza unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat si ai bugetelor locale, pe baza de hotarari ale Guvernului, pentru finantarea unor actiuni urgente in vederea inlaturarii efectelor unor calamitati naturale si sprijinirii persoanelor fizice sinistrate.

(5) In cursul exercitiului bugetar Fondul de interventie la dispozitia Guvernului poate fi majorat de Guvern din Fondul de rezerva bugetara la dispozitia Guvernului, in functie de necesitatile privind asigurarea sumelor pentru inlaturarea efectelor calamitatilor naturale.

SECTIUNEA a 2-a

Calendarul bugetar

Elaborarea indicatorilor macroeconomici

Art. 31. - Indicatorii macroeconomici si sociali prevazuti la art. 28 lit. a), pentru anul bugetar pentru care se elaboreaza proiectul de buget, precum si pentru urmatoorii 3 ani, vor fi elaborati de organele abilitate pana la data de 31 martie a anului curent. Acesti indicatori vor fi actualizati pe parcursul desfasurarii procesului bugetar.

Limitele de cheltuieli

Art. 32. - Ministerul Finantelor Publice va inainta Guvernului, pana la data de 1 mai, obiectivele politicii fiscale si bugetare pentru anul bugetar pentru care se elaboreaza proiectul de buget si urmatorii 3 ani, impreuna cu limitele de cheltuieli stabilite pe ordonatorii principali de credite, urmand ca acesta sa le aprobe pana la data de 15 mai si sa informeze comisiile pentru buget, finante si banci ale Parlamentului asupra principalelor orientari ale politicii sale macroeconomice si ale finantelor publice.

Scrisoarea-cadru

Art. 33. - (1) Ministrul finantelor publice va transmite ordonatorilor principali de credite, pana la data de 1 iunie a fiecarui an, o scrisoare-cadru care va specifica contextul macroeconomic pe baza caruia vor fi intocmite proiectele de buget, metodologiile de elaborare a acestora, precum si limitele de cheltuieli aprobate de Guvern.

(2) In cazul in care schimbarea cadrului macroeconomic impune modificarea limitelor de cheltuieli, acestea vor fi adaptate de catre Guvern, la propunerea Ministerului Finantelor Publice.

Pana la data de 15 iunie Ministerul Finantelor Publice comunica ordonatorilor principali de credite limitele de cheltuieli, astfel redimensionate, in vederea definitivarii proiectelor de buget.

Propunerile bugetare ale ordonatorilor principali de credite

Art. 34. - (1) Ordonatorii principali de credite au obligatia ca pana la data de 15 iulie a fiecarui an sa depuna la Ministerul Finantelor Publice propunerile pentru proiectul de buget si anexele la acesta, pentru anul bugetar urmator, cu incadrarea in limitele de cheltuieli, si estimarile pentru urmatorii 3 ani, comunicate potrivit art. 33, insotite de documentatii si fundamentari detaliate.

(2) Camera Deputatilor si Senatul, cu consultarea Guvernului, isi aproba bugetele proprii si le inainteaza Guvernului in vederea includerii lor in proiectul bugetului de stat.

(3) Autoritatile administratiei publice locale au aceeasi obligatie pentru propunerile de transferuri consolidate si de sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat.

(4) Ministerul Finantelor Publice examineaza proiectele de buget si poarta discutii cu ordonatorii principali de credite asupra acestora. In caz de divergenta hotaraste Guvernul.

(5) Proiectele de buget si anexele la acesta, definitive potrivit prevederilor alin. (4), se depun la Ministerul Finantelor Publice pana la data de 1 august a fiecarui an.

Transmiterea proiectului de buget la Guvern si Parlament/Raportul anual la buget

Art. 35. - (1) Ministerul Finantelor Publice, pe baza proiectelor de buget ale ordonatorilor principali de credite si a bugetului propriu, intocmeste proiectele legilor bugetare si proiectele bugetelor, pe care le depune la Guvern pana la data de 30 septembrie a fiecarui an.

(2) Proiectul legii bugetului de stat este insotit de un raport privind situatia macroeconomica pentru anul bugetar pentru care se elaboreaza proiectul de buget si proiectia acesteia in urmatoorii 3 ani. Acest raport va cuprinde un rezumat al politicilor macroeconomice in contextul carora au fost elaborate proiectele de buget, precum si strategia Guvernului in domeniul investitiilor publice.

(3) Raportul si proiectele legilor bugetare anuale vor exprima politica fiscal-bugetara a Guvernului, precum si alte informatii relevante in domeniu.

(4) Dupa insusirea de catre Guvern a proiectelor legilor bugetare si de buget, prevazute la alin. (1), acesta le supune spre adoptare Parlamentului cel mai tarziu pana la data de 15 octombrie a fiecarui an.

Aprobarea bugetului de catre Parlament

Art. 36. - (1) Bugetele se aproba de Parlament pe ansamblu, pe parti, capitole, subcapitole, titluri, articole, precum si alineate, dupa caz, si pe ordonatorii principali de credite, pentru anul bugetar, precum si creditele de angajament pentru actiuni multianuale.

(2) Estimările pentru urmatoorii 3 ani reprezinta informatii privind necesarul de finantare pe termen mediu si nu vor face obiectul autorizarii pentru anii bugetari respectivi.

Procesul bugetar in cazul neaprobarii bugetului de catre Parlament

Art. 37. - (1) Daca legile bugetare nu au fost adoptate cu cel putin 3 zile inainte de expirarea exercitiului bugetar, Guvernul indeplineste sarcinile prevazute in bugetul anului precedent, limitele lunare de cheltuieli neputand depasi de regula 1/12 din prevederile bugetelor anului precedent, cu exceptia cazurilor deosebite, temeinic justificate de catre ordonatorii principali de credite, sau, dupa caz, 1/12 din sumele propuse in proiectul de buget, in situatia in care acestea sunt mai mici decat cele din anul precedent.

(2) Institutiile publice si actiunile noi, aprobate in anul curent, dar care incep cu data de 1 ianuarie a anului bugetar urmator, vor fi finantate, pana la aprobarea legii bugetare, in limita a 1/12 din prevederile acestora cuprinse in proiectul de buget.

SECTIUNEA a 3-a

Prevederi referitoare la investitii publice

Prezentarea investitiilor publice in proiectul de buget

Art. 38. - Cheltuielile pentru investitiile publice si alte cheltuieli de investitii finantate din fonduri publice se cuprind in proiectele de buget, in baza programelor de investitii publice, care se prezinta ca anexa la bugetul fiecarui ordonator principal de credite.

Informatii privind programele de investitii publice

Art. 39. - (1) Ordonatorii principali de credite vor prezenta anual programul de investitii publice, pe clasificatia functionala.

(2) Ordonatorii principali de credite vor transmite pentru fiecare obiectiv de investitii inclus in programul de investitii informatii financiare si nefinanciare.

(3) Informatiile financiare vor include:

- a) valoarea totala a proiectului;
- b) creditele de angajament;
- c) creditele bugetare;
- d) graficul de finantare, pe surse si ani, corelat cu graficul de executie;
- e) analiza cost-beneficiu, care va fi realizata si in cazul obiectivelor in derulare;
- f) costurile de functionare si de intretinere dupa punerea in functiune.

(4) Informatiile nefinanciare vor include:

a) strategia in domeniul investitiilor, care va cuprinde in mod obligatoriu prioritatile investitionale si legatura dintre diferite proiecte, criteriile de analiza care determina introducerea in programul de investitii a obiectivelor noi in detrimentul celor in derulare;

- b) descrierea proiectului;
- c) stadiul fizic al obiectivelor.

Informatii stabilite la nivelul Guvernului

Art. 40. - Guvernul, prin Ministerul Finantelor Publice, va elabora strategia in domeniul investitiilor publice, pe baza propunerilor de programe de investitii elaborate de ordonatorii principali de credite.

Rolul metodologic si competentele Ministerului Finantelor Publice

Art. 41. - (1) Ministerul Finantelor Publice este imputernicit sa

stabileasca continutul, forma si informatiile referitoare la programele de investitii necesare in procesul de elaborare a bugetului.

(2) Ministerul Finantelor Publice stabileste prin norme metodologice criteriile de evaluare si selectie a obiectivelor de investitii publice.

(3) Ministerul Finantelor Publice, potrivit dispozitiilor prezentei legi, va analiza programul de investitii din punct de vedere al incadrarii in limitele de cheltuieli stabilite, al respectarii criteriilor de selectie si prioritizare si a esalonarii creditelor bugetare in functie de durata de executie a obiectivelor.

(4) Ministerul Finantelor Publice coordoneaza monitorizarea intregului program de investitii, scop in care va solicita ordonatorilor principali de credite toate informatiile necesare.

Aprobarea proiectelor de investitii publice

Art. 42. - (1) Documentatiile tehnico-economice aferente obiectivelor de investitii noi care se finanteaza, potrivit legii, din fonduri publice se aproba de catre:

- a)** Guvern, pentru valori mai mari de 130 miliarde lei;
- b)** ordonatorii principali de credite, pentru valori cuprinse intre 18 miliarde lei si 130 miliarde lei;
- c)** ceilalti ordonatori de credite, pentru valori pana la 18 miliarde lei, cu avizul prealabil al ordonatorului principal de credite.

(2) Documentatiile tehnico-economice aferente investitiilor publice ce se realizeaza pe baza de credite externe contractate sau garantate de stat, indiferent de valoarea acestora, se supun aprobarii Guvernului.

(3) Limitele valorice privind competentele de aprobare a documentatiilor tehnico-economice ale obiectivelor de investitii noi se pot modifica prin hotarare a Guvernului, in functie de evolutia indicilor de preturi.

Conditii pentru includerea proiectelor de investitii in proiectul de buget

Art. 43. - (1) Obiectivele de investitii si celelalte cheltuieli asimilate investitiilor se cuprind in programele de investitii anuale, anexe la buget, numai daca, in prealabil, documentatiile tehnico-economice, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea si oportunitatea efectuării cheltuielilor asimilate investitiilor, au fost elaborate si aprobate potrivit dispozitiilor legale.

(2) Ordonatorii principali de credite, pe propria raspundere, actualizeaza si aproba valoarea fiecarui obiectiv de investitii nou sau in continuare, in functie de evolutia indicilor de preturi.

Aceasta operatiune este supusa controlului financiar preventiv potrivit prevederilor art. 23 si 25.

Monitorizarea de catre ordonatorii principali de credite a proiectelor de investitii

Art. 44. - (1) Pe parcursul executiei bugetare ordonatorii principali de credite vor urmari derularea procesului investitional, in conformitate cu dispozitiile prezentei legi, si vor intocmi rapoarte trimestriale de monitorizare, pe care le vor transmite Ministerului Finantelor Publice.

(2) In cazul in care, pe parcursul derularii procesului investitional, apar probleme in implementarea unui obiectiv, ordonatorul principal de credite va consemna in raportul de monitorizare cauza si masurile ce se impun pentru remedierea acestui lucru.

(3) In situatia in care, din motive obiective, implementarea unui proiect de investitii nu se poate realiza conform proiectiei bugetare, ordonatorii principali de credite pot solicita Ministerului Finantelor Publice, pana la data de 31 octombrie, redistribuirea fondurilor intre proiectele inscrite in programul de investitii anexa la buget.

(4) Ordonatorii principali de credite sunt responsabili de realizarea obiectivelor de investitii incluse in programele de investitii.

Acordurile internationale legate de investitiile publice

Art. 45. - Toate angajamentele legale, din care rezulta o cheltuiala pentru investitiile publice si alte cheltuieli asimilate investitiilor, cofinantate de o institutie internationala, se vor efectua in conformitate cu prevederile acordului de finantare.

Structura programelor de investitii publice

Art. 46. - (1) In programele de investitii se nominalizeaza obiectivele de investitii grupate pe: investitii in continuare si investitii noi, iar "alte cheltuieli de investitii" pe categorii de investitii.

(2) Pozitia "alte cheltuieli de investitii" cuprinde urmatoarele categorii de investitii:

a) achizitii de imobile;

b) dotari independente;

c) cheltuieli pentru elaborarea studiilor de fezabilitate, a studiilor de fezabilitate si a altor studii aferente obiectivelor de investitii;

d) cheltuielile de expertiza, proiectare si de executie privind consolidarile si interventiile pentru prevenirea sau inlaturarea efectelor produse de actiuni accidentale si calamitati naturale - cutremure, inundatii, alunecari, prabusiri si tasari de teren, incendii, accidente tehnice, precum si cheltuielile legate de realizarea acestor investitii;

e) lucrari de foraj, cartarea terenului, fotogrammetrie, determinari

seismologice, consultanta, asistenta tehnica si alte cheltuieli asimilate investitiilor, potrivit legii.

(3) Cheltuielile de investitii cuprinse la lit. a)-e) ale alin. (2) se detaliaza si se aproba prin liste separate de catre ordonatorul principal de credite.

SECTIUNEA a 4-a

Executia bugetara

Principii in executia bugetara

Art. 47. - (1) Prin legile bugetare anuale se prevad si se aproba creditele bugetare pentru cheltuielile fiecarui exercitiu bugetar, precum si structura functionala si economica a acestora.

(2) Creditele bugetare aprobate sunt autorizate pe durata exercitiului bugetar.

(3) Alocatiile pentru cheltuielile de personal, aprobate pe ordonatori principali de credite si, in cadrul acestora, pe capitole, nu pot fi majorate si nu pot fi virate si utilizate la alte articole de cheltuieli.

(4) Creditele bugetare aprobate pentru un ordonator principal de credite nu pot fi virate si utilizate pentru finantarea altui ordonator principal de credite. De asemenea, creditele bugetare aprobate la un capitol nu pot fi utilizate pentru finantarea altui capitol.

(5) Virarile de credite bugetare intre celelalte subdiviziuni ale clasificatiei bugetare, care nu contravin dispozitiilor prezentului articol sau legii bugetare anuale, sunt in competenta fiecarui ordonator principal de credite, pentru bugetul propriu si bugetele institutiilor subordonate, si se pot efectua in limita a 10% din prevederile capitolului bugetar la nivelul ordonatorului principal de credite, care urmeaza a se suplimenta, cu cel putin o luna inainte de angajarea cheltuielilor.

(6) Pe baza justificarilor corespunzatoare virarile de credite de la un capitol la alt capitol al clasificatiei bugetare, precum si intre programe se pot efectua, in limita de 10% din prevederile capitolului bugetar, la nivelul ordonatorului principal de credite si, respectiv, de 5% din prevederile programului, care urmeaza a se suplimenta, cu cel putin o luna inainte de angajarea cheltuielilor, cu acordul Ministerului Finantelor Publice.

(7) Virarile de credite bugetare, in conditiile prevederilor alin. (5) si (6), se pot efectua incepand cu trimestrul al III-lea al anului bugetar. Aceste virari se efectueaza daca nu contravin prevederilor prezentului articol, legilor bugetare sau legilor de rectificare.

(8) Sunt interzise virarile de credite bugetare de la capitolele care au fost majorate din fondurile de rezerva bugetara si de interventie la dispozitia Guvernului.

(9) Propunerile de virari de credite bugetare sunt insotite de justificari, detalieri si necesitati privind executia, pana la finele anului bugetar, a capitolului si subdiviziunii clasificatiei bugetare de la care se disponibilizeaza si, respectiv, a capitolului si subdiviziunii clasificatiei bugetare la care se suplimenteaza prevederile bugetare.

(10) Ordonatorii principali de credite transmit lunar Ministerului Finantelor Publice, in termen de 5 zile de la inchiderea lunii, situatia virarilor de credite bugetare aprobate conform alin. (5), potrivit instructiunilor aprobate de Ministerul Finantelor Publice.

Repartizarea pe trimestre a veniturilor si cheltuielilor bugetare

Art. 48. - (1) Veniturile si cheltuielile aprobate prin bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetele creditelor externe contractate sau garantate de stat, bugetele fondurilor externe nerambursabile si bugetele institutiilor publice autonome se repartizeaza pe trimestre, in functie de termenele legale de incasare a veniturilor, de termenele si posibilitatile de asigurare a surselor de finantare a deficitului bugetar si de perioada in care este necesara efectuarea cheltuielilor.

(2) Repartizarea pe trimestre a veniturilor si cheltuielilor aprobate in bugetele prevazute la alin. (1) se aproba de catre:

a) Ministerul Finantelor Publice: pe capitole de cheltuieli si in cadrul acestora, pe titluri, la propunerea ordonatorilor principali de credite; pe capitole si subcapitole la venituri si pe capitole si in cadrul acestora, pe titluri de cheltuieli, pentru bugetul asigurarilor sociale de stat si bugetele fondurilor speciale, la propunerea ordonatorilor principali de credite; pentru sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat si pentru transferurile din bugetul de stat catre bugetele locale, la propunerea ordonatorilor principali de credite ai bugetele locale, transmise de directiile generale ale finantelor publice ale Ministerului Finantelor Publice;

b) ordonatorii principali de credite, pentru celelalte subdiviziuni ale clasificatiei bugetare, pentru bugetele proprii si pentru bugetele ordonatorilor secundari de credite bugetare sau ale ordonatorilor tertari de credite, dupa caz;

c) ordonatorii secundari de credite, pentru bugetele proprii si pentru bugetele ordonatorilor tertari de credite bugetare.

Deschiderea de credite bugetare

Art. 49. - (1) Creditele bugetare aprobate prin bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat si bugetele fondurilor speciale pot fi folosite, la cererea ordonatorilor principali de credite, numai dupa deschiderea de credite, repartizarea creditelor bugetare si/sau alimentarea cu fonduri a conturilor deschise pe seama acestora.

(2) Aprobarea deschiderii de credite se face in limita creditelor

bugetare si potrivit destinatiilor aprobate pe capitole, subcapitole, titluri de cheltuieli sau alte subdiviziuni ale clasificatiei bugetare, dupa caz, in raport cu gradul de folosire a fondurilor puse la dispozitie anterior, cu respectarea dispozitiilor legale care reglementeaza efectuarea cheltuielilor respective, precum si in functie de gradul de incasare a veniturilor bugetare si de posibilitatile de finantare a deficitului bugetar.

(3) Deschiderile de credite pentru transferurile catre bugetele locale, in cadrul limitelor prevazute in bugetul de stat, se efectueaza de Ministerul Finantelor Publice prin directiile generale ale finantelor publice, la cererea ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale si in functie de necesitatile executiei bugetare, cu respectarea destinatiei.

(4) In vederea mentinerii echilibrului bugetar Guvernul poate aproba lunar, pana la finele lunii in curs pentru luna urmatoare, limite lunare de cheltuieli, in functie de estimarea incasarii veniturilor bugetare, in cadrul carora ordonatorii principali de credite deschid si repartizeaza credite bugetare pentru bugetul propriu si pentru institutiile publice subordonate.

(5) Ordonatorii principali de credite pot dispune retragerea creditelor bugetare deschise si neutilizate din conturile proprii sau ale institutiilor subordonate numai in cazuri temeinic justificate, cu avizul Ministerului Finantelor Publice, anterior datei de 25 a fiecarei luni.

Transferurile intre ordonatorii principali de credite

Art. 50. - In situatiile in care, in timpul exercitiului bugetar, pe baza dispozitiilor legale, au loc treceri de unitati, actiuni sau sarcini de la un ordonator principal de credite la altul sau in cadrul aceluiasi ordonator principal de credite, Ministerul Finantelor Publice este autorizat sa introduca modificarile corespunzatoare in bugetele acestora si in structura bugetului de stat, fara afectarea echilibrului bugetar si a Fondului de rezerva bugetara la dispozitia Guvernului.

Fondurile externe nerambursabile

Art. 51. - **(1)** Creditele bugetare aferente fondurilor externe nerambursabile au caracter previzional si se deruleaza conform acordurilor incheiate cu partenerii externi.

(2) Fondurile externe nerambursabile vor fi acumulate intr-un cont distinct si vor fi cheltuite numai in limita disponibilitatilor existente in acest cont si in scopul in care au fost acordate.

Executia bugetara

Art. 52. - **(1)** In procesul executiei bugetare cheltuielile bugetare parcurg urmatoarele faze: angajament, lichidare, ordonantare, plata.

(2) Executia bugetara se bazeaza pe principiul separarii atributiilor persoanelor care au calitatea de ordonator de credite de atributiile

persoanelor care au calitatea de contabil.

(3) Operatiunile specifice angajarii, lichidarii si ordonantarii cheltuielilor sunt in competenta ordonatorilor de credite si se efectueaza pe baza avizelor compartimentelor de specialitate ale institutiei publice.

(4) Plata cheltuielilor este asigurata de seful compartimentului financiar-contabil in limita fondurilor disponibile.

(5) Instrumentele de plata trebuie sa fie insotite de documentele justificative. Aceste documente trebuie sa certifice exactitatea sumelor de plata, receptia bunurilor si executarea serviciilor si altele asemenea, conform angajamentelor legale incheiate. Instrumentele de plata se semneaza de contabil si seful compartimentului financiar-contabil.

(6) Efectuarea platilor, in limita creditelor bugetare aprobate, se face numai pe baza de acte justificative, intocmite in conformitate cu dispozitiile legale, si numai dupa ce acestea au fost lichidate si ordonantate potrivit prevederilor art. 24 si 25, dupa caz.

(7) Guvernul poate stabili prin hotarare, la propunerea ministrului finantelor publice, actiunile si categoriile de cheltuieli pentru care se pot efectua plati in avans de pana la 30% din fondurile publice, criteriile, procedurile si limitele care se vor folosi in acest scop.

(8) Sumele reprezentand plati in avans, efectuate potrivit alin. (7) si nejustificate prin bunuri livrate, lucrari executate si servicii prestate pana la sfarsitul anului, in conditiile prevederilor contractuale, vor fi recuperate de catre institutia publica care a acordat avansurile si se vor restitui bugetului din care au fost avansate. In cazul nelivrarii bunurilor, neefectuării lucrurilor si serviciilor angajate pentru care s-au platit avansuri, recuperarea sumelor de catre institutia publica se face cu perceperea majorarilor de intarziere existente pentru veniturile bugetare, calculate pentru perioada de cand s-au acordat si pana s-au recuperat.

Plata salariilor in sistemul bugetar

Art. 53. - (1) Salariile in sistemul bugetar se platesc o data pe luna, in perioada 5-15 a fiecarei luni, pentru luna precedenta.

(2) Esalonarea platilor pe zile, pentru ordonatorii principali de credite si institutiile publice din subordine, se face prin ordin al ministrului finantelor publice.

(3) La ordonatorii principali de credite si institutiile publice din subordinea acestora, la care salariile se platesc de doua ori pe luna, aplicarea prevederilor alin. (1) si (2) se face incepand cu luna ianuarie 2005.

Regimul creditelor bugetare neutilizate de ordonatorii de credite

Art. 54. - (1) Ordonatorii principali de credite au obligatia de a analiza lunar necesitatea mentinerii unor credite bugetare pentru care, in baza

unor dispozitii legale sau a altor cauze, sarcinile au fost desfiintate sau amanate, si de a propune Ministerului Finantelor Publice anulara creditelor respective.

(2) Pentru ultima luna a anului bugetar termenul limita pentru transmiterea propunerilor ordonatorilor principali de credite, prevazute la alin. (1), este 10 decembrie.

(3) Cu creditele bugetare anulate la ordonatorii principali de credite, finantati din bugetul de stat in conditiile alin. (1), se majoreaza Fondul de rezerva bugetara la dispozitia Guvernului prevazut in bugetul de stat.

Monitorizarea periodica exercitata de Ministerul Finantelor Publice

Art. 55. - Ministerul Finantelor Publice solicita ordonatorilor principali de credite, in cursul anului, rapoarte periodice privind gradul de utilizare a fondurilor publice in vederea monitorizarii executiei bugetare.

Contul general anual de executie

Art. 56. - (1) Pe baza situatiilor financiare prezentate de ordonatorii principali de credite, a conturilor privind executia de casa a bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat si a bugetelor fondurilor speciale, prezentate de organele care, potrivit legii, au aceasta sarcina, si in urma verificarii si analizarii acestora, Ministerul Finantelor Publice elaboreaza contul general anual de executie a bugetului de stat si, respectiv, contul de executie a bugetului asigurarilor sociale de stat, care au ca anexe conturile anuale de executie a bugetelor fondurilor speciale si bugetele ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele la acestea, pe care le prezinta Guvernului.

(2) Ordonatorii principali de credite au obligatia sa intocmeasca si sa anexeze la situatiile financiare anuale rapoarte anuale de performanta, in care sa prezinte, pe fiecare program, obiectivele, rezultatele preconizate si cele obtinute, indicatorii si costurile asociate, precum si situatii privind angajamentele legale.

(3) Contul general anual de executie a bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, precum si conturile anuale de executie a bugetelor fondurilor speciale se intocmesc in structura bugetelor aprobate si au ca anexe conturile anuale de executie a bugetelor ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele acestora.

(4) Guvernul analizeaza si prezinta spre adoptare Parlamentului contul general anual de executie a bugetului de stat, a bugetului asigurarilor sociale de stat si celelalte conturi anuale de executie, pana la data de 1 iulie a anului urmator celui de executie.

(5) Contul general anual de executie a bugetului de stat, a bugetului asigurarilor sociale de stat si celelalte conturi anuale de executie se aproba prin lege dupa verificarea acestora de catre Curtea de Conturi.

Structura conturilor anuale de executie a bugetului

Art. 57. - Conturile anuale de executie a bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, bugetelor fondurilor speciale, ale ordonatorilor de credite, inclusiv anexele acestora, vor cuprinde:

a) la venituri: prevederi bugetare initiale; prevederi bugetare definitive; incasari realizate;

b) la cheltuieli: credite bugetare initiale; credite bugetare definitive; plati efectuate.

Contul general de executie a datoriei publice

Art. 58. - **(1)** Ministerul Finantelor Publice intocmeste anual contul general al datoriei publice a statului. Contul general al datoriei publice a statului va fi anexat la contul general anual de executie a bugetului de stat, ce se depune la Parlament, potrivit prevederilor prezentei legi.

(2) Contul general al datoriei publice a statului cuprinde conturile datoriei publice interne si datoriei publice externe directe a statului si situatia garantiilor guvernamentale pentru credite interne si pentru credite externe primite de catre alte persoane juridice.

Excedentul/deficitul bugetar

Art. 59. - **(1)** Excedentul sau deficitul bugetului de stat, al bugetului asigurarilor sociale de stat si al bugetelor fondurilor speciale se stabileste ca diferenta intre veniturile incasate si platile efectuate pana la incheierea exercitiului bugetar.

(2) Cu excedentele definitive rezultate dupa incheierea exercitiului bugetar si cu alte surse prevazute de lege se diminueaza deficitele din anii precedenti, respectiv si datoria publica in situatia bugetului de stat.

Executia de casa bugetara

Art. 60. - **(1)** Executia de casa a bugetelor ce compun sistemul bugetar se realizeaza prin trezoreria statului pe baza normelor metodologice emise de Ministerul Finantelor Publice, care asigura:

a) incasarea veniturilor bugetare;

b) efectuarea platilor dispuse de persoanele autorizate ale institutiilor publice, in limita creditelor bugetare si destinatiilor aprobate potrivit dispozitiilor legale;

c) efectuarea operatiunilor de incasari si plati privind datoria publica interna si externa rezultata din imprumuturi contractate direct sau garantate de stat, inclusiv a celor privind rambursarea ratelor la scadenta si plata dobanzilor, comisioanelor, spezelor si altor costuri aferente;

d) efectuarea altor operatiuni financiare in contul autoritatilor administratiei publice centrale si locale.

(2) Prin trezoreria statului se pot efectua si urmatoarele operatiuni:

a) pastrarea disponibilitatilor reprezentand fonduri externe nerambursabile sau contravaloarea in lei a acestora, primite pe baza de acorduri si intelegeri guvernamentale si de la organisme internationale, si utilizarea acestora potrivit bugetelor aprobate sau folosirea acestora pe baza de hotarari ale Guvernului, potrivit destinatiilor stabilite de donatori sau pentru cheltuieli de capital in sectoarele publice si economice, dupa caz;

b) efectuarea de plasamente financiare din disponibilitatile aflate in contul general al trezoreriei statului prin Banca Nationala a Romaniei;

c) alte operatiuni financiare prevazute de lege.

Principii ale incheierii executiei bugetare

Art. 61. - (1) Executia bugetara se incheie la data de 31 decembrie a fiecarui an.

(2) Orice venit neincasat si orice cheltuiala angajata, lichidata si ordonantata, in cadrul prevederilor bugetare, si neplatita pana la data de 31 decembrie se vor incasa sau se vor plati, dupa caz, in contul bugetului pe anul urmator.

(3) Creditele bugetare neutilizate pana la inchiderea anului sunt anulate de drept.

(4) Disponibilitatile din fondurile externe nerambursabile si cele din fondurile publice destinate cofinantarii contributiei financiare a Comunitatii Europene, ramase la finele exercitiului bugetar in conturile structurilor de implementare, se reporteaza in anul urmator.

(5) Fondurile prevazute la alin. (4) se utilizeaza in conditiile prevederilor prezentei legi si potrivit acordurilor incheiate cu partenerii externi.

(6) In cazul bugetului asigurarilor sociale de stat si bugetelor fondurilor speciale echilibrate prin subventii de la bugetul de stat, sub forma transferurilor consolidabile, excedentele rezultate din executia acestora se regularizeaza la sfarsitul exercitiului bugetar cu bugetul de stat, in limita subventiilor primite.

(7) Prevederile legilor bugetare anuale si ale celor de rectificare actioneaza numai pentru anul bugetar respectiv.

CAPITOLUL IV

Finantele institutiilor publice

Finantarea institutiilor publice

Art. 62. - (1) Finantarea cheltuielilor curente si de capital ale institutiilor publice se asigura astfel:

a) integral din bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, dupa caz;

b) din venituri proprii si subventii acordate de la bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, dupa caz;

c) integral, din veniturile proprii.

(2) Institutiile publice finantate integral de la bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, dupa caz, varsa integral veniturile realizate la bugetul din care sunt finantate.

Bunuri materiale si fonduri banesti primite de institutiile publice

Art. 63. - (1) Institutiile publice pot folosi, pentru desfasurarea activitatii lor, bunuri materiale si fonduri banesti primite de la persoanele juridice si fizice, sub forma de donatii si sponsorizari, cu respectarea dispozitiilor legale.

(2) Fondurile banesti acordate de persoanele juridice si fizice, primite in conditiile alin. (1), in situatia institutiilor publice finantate integral de la buget, se varsa direct la bugetul din care se finanteaza acestea. Cu aceste sume se majoreaza creditele bugetare ale bugetului respectiv si se vor utiliza potrivit prevederilor art. 49 alin. (1) si cu respectarea destinatiilor stabilite de transmitator.

(3) Lunar, in termen de 10 zile de la expirarea lunii, ordonatorii principali de credite vor transmite Ministerului Finantelor Publice situatia privind sumele virate la buget si utilizate potrivit alin. (2), in vederea introducerii modificarilor corespunzatoare in volumul si structura bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, bugetelor fondurilor speciale, dupa caz.

(4) Cu fondurile banesti acordate de persoanele juridice si fizice in conditiile alin. (1), in situatia institutiilor publice finantate potrivit prevederilor art. 62 alin. (1) lit. b) si c), se vor majora bugetele de venituri si cheltuieli ale acestora. Aceste institutii au obligatia de a prezenta, in anexa la contul de executie bugetara trimestriala si anuala, situatia privind sumele primite si utilizate in aceste conditii si cu care a fost majorat bugetul de venituri si cheltuieli.

(5) Bunurile materiale primite de institutiile publice in conditiile alin. (1) se inregistreaza in contabilitatea acestora.

Finantarea unor institutii publice

Art. 64. - Finantarea cheltuielilor unor institutii publice, indiferent de subordonare, se asigura atat din bugetul de stat, cat si din bugetele locale, numai in cazurile in care, prin legea bugetara anuala sau prin legi speciale, se stabilesc categoriile de cheltuieli care se finanteaza prin fiecare buget.

Veniturile proprii ale institutiilor publice

Art. 65. - (1) Veniturile proprii ale institutiilor publice, finantate in conditiile art. 62 alin. (1) lit. b) si c), se incaseaza, se administreaza, se utilizeaza si se contabilizeaza de catre acestea, potrivit dispozitiilor legale.

(2) Veniturile proprii ale institutiilor publice, finantate potrivit art. 62 alin. (1) lit. b) si c), provin din chirii, organizarea de manifestari culturale si sportive, concursuri artistice, publicatii, prestatii editoriale, studii, proiecte, valorificari de produse din activitati proprii sau anexe, prestari de servicii si altele asemenea.

Excedentele bugetelor institutiilor publice

Art. 66. - (1) Excedentele rezultate din executia bugetelor institutiilor publice, finantate in conditiile art. 62 alin. (1) lit. b), se regularizeaza la sfarsitul anului cu bugetul din care sunt finantate, in limita sumelor primite de la acesta.

(2) Excedentele anuale rezultate din executia bugetelor institutiilor publice, finantate integral din venituri proprii, se reporteaza in anul urmator.

Regimul de finantare a unor activitati sau institutii publice

Art. 67. - Guvernul poate aproba infiintarea de activitati finantate integral din venituri proprii pe langa unele institutii publice sau schimbarea sistemului de finantare a unor institutii publice, din finantate potrivit prevederilor art. 62 alin. (1) lit. a) si lit. b) in finantate in conformitate cu prevederile art. 62 alin. (1) lit. b) si c), dupa caz, stabilind totodata domeniul de activitate, sistemul de organizare si functionare a acestor activitati, categoriile de venituri si natura cheltuielilor.

Bugetele de venituri si cheltuieli ale unor activitati

Art. 68. - (1) Bugetele de venituri si cheltuieli pentru activitatile finantate integral din venituri proprii se intocmesc o data cu bugetul institutiei publice de care apartin si se aproba o data cu bugetul acesteia, in conditiile art. 16.

(2) Veniturile si cheltuielile activitatilor finantate integral din venituri proprii se grupeaza pe baza clasificatiei bugetare aprobate de Ministerul Finantelor Publice.

(3) In situatia nerealizarii veniturilor prevazute in bugetele activitatilor finantate integral din venituri proprii cheltuielile vor fi efectuate in limita veniturilor realizate.

(4) Excedentele anuale rezultate din executia bugetelor de venituri si cheltuieli ale activitatilor finantate integral din venituri proprii se reporteaza in anul urmator.

Imprumut temporar pentru unele activitati sau institutii publice

Art. 69. - (1) In cazul in care, la infiintarea, in subordinea unor ordonatori principali de credite, a unor institutii publice sau a unor activitati finantate integral din venituri proprii, acestea nu dispun de fonduri suficiente, in baza documentatiilor temeinic fundamentate, ordonatorii principali de credite pot acorda imprumuturi fara dobanda din bugetul propriu, pe baza de conventie.

(2) Imprumuturile acordate in conditiile alin. (1) vor fi rambursate integral in termen de 6 luni de la data acordarii.

Executia de casa a bugetelor institutiilor publice

Art. 70. - (1) Institutiile publice, indiferent de sistemul de finantare si de subordonare, inclusiv activitatile de pe langa unele institutii publice, finantate integral din venituri proprii, efectueaza operatiunile de incasari si plati prin unitatile teritoriale ale trezoreriei statului in a caror raza isi au sediul si la care au deschise conturile de venituri, cheltuieli si disponibilitati.

(2) Este interzis institutiilor publice de a efectua operatiunile de mai sus prin bancile comerciale.

(3) Institutiile publice au obligatia de a transmite bugetul aprobat potrivit prevederilor prezentei legi unitatii teritoriale a trezoreriei statului.

CAPITOLUL V

Sanctiuni

Infractiuni si pedepse

Art. 71. - Nerespectarea prevederilor art. 4 alin. (2) si (3) constituie infractiune si se pedepseste cu inchisoare de la o luna la 3 luni sau cu amenda de la 50 milioane lei la 100 milioane lei.

Contraventii si sanctiuni

Art. 72. - (1) Constituie contraventii urmatoarele fapte:

a) nerespectarea dispozitiilor art. 14 alin. (2) si (3), art. 16 alin. (2), art. 43, art. 47 alin. (10) si ale art. 63 alin. (2)-(5);

b) nerespectarea dispozitiilor art. 24 alin. (2), art. 47 alin. (3), (5)-(8), art. 52 alin. (2)-(6) si (8), art. 53 alin. (1), art. 54 alin. (1), art. 56 alin. (2), art. 66 alin. (1) si ale art. 69 alin. (2);

c) nerespectarea dispozitiilor art. 4 alin. (4) si (6), art. 15 alin. (1), art. 21, art. 22 alin. (2), art. 39 alin. (2), art. 61 alin. (6), art. 62 alin. (2), art. 68 alin. (3), art. 70 alin. (2) si (3) si ale art. 77.

(2) Contravenitiile prevazute la alin. (1) lit. a) se sanctioneaza cu amenda de la 5 milioane lei la 10 milioane lei, cele de la lit. b), cu amenda de la 10 milioane lei la 20 milioane lei, iar cele de la lit. c), cu amenda de la 20 milioane lei la 30 milioane lei.

(3) Constatarea contravenitiilor si aplicarea amenzilor se fac de catre Curtea de Conturi, Ministerul Finantelor Publice si de alte persoane imputernicite in acest scop, potrivit legii.

Legislatia aplicata contravenitiei

Art. 73. - Contravenitiilor prevazute la art. 72 li se aplica prevederile Ordonantei Guvernului [nr. 2/2001](#) privind regimul juridic al contravenitiilor, aprobata cu modificari si completari prin Legea [nr. 180/2002](#), cu exceptia art. 28 si 29.

CAPITOLUL VI

Dispozitii finale

Contabilitatea publica

Art. 74. - (1) Contabilitatea publica va cuprinde:

a) contabilitatea veniturilor si cheltuielilor bugetare, care sa reflecte incasarea veniturilor si plata cheltuielilor aferente exercitiului bugetar;

b) contabilitatea trezoreriei statului;

c) contabilitatea generala bazata pe principiul constatarii drepturilor si obligatiilor, care sa reflecte evolutia situatiei financiare si patrimoniale, precum si a excedentului sau deficitului patrimonial;

d) contabilitatea destinata analizei costurilor programelor aprobate.

(2) Ministerul Finantelor Publice stabileste prin norme metodologice procedurile contabile si sistemul de raportare privind informatiile furnizate de contabilitatea publica.

Sume cuvenite statului

Art. 75. - Orice suma care se cuvine statului se face venit la bugetul de stat, daca legea nu prevede altfel.

Regimul veniturilor

Art. 76. - Intocmirea si depunerea declaratiilor, stingerea obligatiilor bugetare, solutionarea contestatiilor, controlul fiscal, executarea creantelor bugetare, precum si cele referitoare la evaziunea fiscala se supun legislatiei in domeniu.

Regimul sumelor rezultate din valorificarea mijloacelor fixe si a unor bunuri materiale

Art. 77. - (1) Sumele incasate din vanzarea ca atare sau din valorificarea materialelor rezultate in urma demolarii, dezmembrarii sau dezafectarii, in conditiile prevazute de lege, a unor mijloace fixe sau din vanzarea unor bunuri materiale, care apartin institutiilor publice finantate in conditiile art. 62 alin. (1) lit. a), constituie venituri ale bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat sau bugetelor fondurilor speciale, dupa caz, si se varsa la acestea.

(2) Sumele obtinute potrivit alin. (1) de catre celelalte institutii publice se retin de catre acestea in vederea realizarii de investitii.

Fondurile speciale

Art. 78. - (1) Bugetele fondurilor speciale aprobate prin legi speciale, care se constituie si se administreaza in afara bugetului de stat si a bugetului asigurarilor sociale de stat, sunt: bugetul Fondului pentru asigurarile sociale de sanatate si bugetul asigurarilor de somaj. Aceste bugete se aproba ca anexa la legea bugetului de stat si, respectiv, la legea bugetului asigurarilor sociale de stat.

(2) Proiectele acestor bugete se elaboreaza de catre Ministerul Finantelor Publice pe baza propunerilor ordonatorilor principali de credite responsabili cu gestionarea bugetelor respective.

(3) Elaborarea, aprobarea si executia acestor bugete se efectueaza potrivit legilor de constituire a acestora si prevederilor prezentei legi.

Norme metodologice si instructiuni

Art. 79. - In aplicarea prevederilor prezentei legi Ministerul Finantelor Publice este autorizat sa emita norme metodologice si instructiuni.

Intrarea in vigoare

Art. 80. - (1) Prezenta lege intra in vigoare la data de 1 ianuarie 2003.

(2) Pe data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga Legea [nr. 72/1996](#) privind finantele publice, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 152 din 17 iulie 1996, cu modificarile si completarile ulterioare, si Decretul Consiliului de Stat [nr. 151/1975](#) privind autofinantarea unor

activitati ale institutiilor de stat, publicat in Buletinul Oficial, Partea I, nr. 130 din 12 decembrie 1975, precum si orice alte dispozitii contrare.

Aceasta lege a fost adoptata de Camera Deputatilor in sedinta din 13 iunie 2002, cu respectarea prevederilor [art. 74](#) alin. (1) din Constitutia Romaniei.

PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTATILOR
VALER DORNEANU

Aceasta lege a fost adoptata de Senat in sedinta din 27 iunie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constitutia Romaniei.

p. PRESEDINTELE SENATULUI,
DORU IOAN TARACILA

Bucuresti, 11 iulie 2002.

Nr. 500.

Data adoptarii in Senat: 27.06.2002

Data adoptarii in Camera Deputatilor: 13.06.2002

Data adoptarii/promulgarii: 11.07.2002

Data intrarii in vigoare: 01.01.2003